

Nederlab maakt oude taal doorzoekbaar

Eind volgend jaar gaat er een website in de lucht waarmee op den duur alle gedigitaliseerde Nederlandse teksten eenvoudig doorzoekbaar worden: *Nederlab*. Dat is een soort superzoekmachine waarmee digitaal opgeslagen boeken, kranten, tijdschriften, wetteksten, jaarverslagen en dergelijke vanaf de achtste eeuw tot heden snel kunnen worden doorgevlooid en geanalyseerd. Onlangs heeft de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) twee miljoen euro subsidie beschikbaar gesteld voor het project. De rest van de benodigde vier miljoen komt van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) en uit Europese fondsen.

Nederlab, een samenwerkingsverband van allerlei organisaties die gedigitaliseerd drukwerk beheren (zoals het Meertens Instituut, de Koninklijke Bibliotheek en uni-

Nicoline van der Sijs, coördinator Nederlab.

versiteitsbibliotheken), moet een einde maken aan wat wel 'het digitale drama' wordt genoemd. De afgelopen decennia zijn er miljoenen pagina's tekst in de computer gezet – van teksten in dialect tot historische kranten –, maar de instituten die dat deden, hanteerden daarbij niet dezelfde standaard. Het gevolg: wie al die teksten wil doorzoeken, raakt al snel de weg kwijt.

Volgens Hans Bennis, directeur van het Meertens Instituut, komt er nu "voor iedereen een gigantische bak gedigitaliseerde pagina's beschikbaar. Alleen al de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (DBNL) levert drie miljoen digitale pagina's proza en poëzie van de Middeleeuwen tot nu." Nicoline van der Sijs, bij het Meertens Instituut coördinator van Nederlab: "In andere landen bestaat niets vergelijkbaars."

Fries verdwijnt als zelfstandige studie

De bacheloropleiding Fries van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG), de enige universitaire studie Fries in Nederland, gaat komend collegejaar op in een nieuwe, brede bachelor Europese Talen en Culturen. Volgens de universiteit melden zich te weinig studenten aan om de zelfstandige opleiding Fries te kunnen blijven financieren, en demissionair staatssecretaris Zijlstra van Onderwijs ziet geen heil in financiële garanties van het Rijk.

Enkele Kamerleden hebben de staatssecretaris gevraagd of het verdwijnen van de studie wel te rijmen is met het Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden en de Bestuursafpraak Friese taal en cultuur uit 2001, waarin staat dat de regering zich moet inzetten voor het behoud van het Fries aan de universiteit. Zijlstra wees er in zijn reactie op dat de "levensvatbaarheid" van de opleiding juist wordt bevorderd door de inbedding in de bredere bachelor; in *de Volkskrant* gaf ook decaan Gerry Wakker van de RUG aan te hopen "in de nieuwe opzet juist meer studenten Fries te trekken". De staatssecretaris meldde verder dat de genoemde bestuursafpraak sinds begin dit jaar is verlopen; er wordt nog gewerkt aan een nieuwe afspraak.

De Fryske Nasjonale Partij is ontstemd over het ontbreken van speciale bescherming voor de opleiding Fries. Partijvoorzitter Nynke Beetstra liet in het *Nederlands Dagblad* weten dat de staatssecretaris en de Groningse universiteit op protestbrieven kunnen rekenen.

Taalunie-rapport over jongeren

Nederlandse en Vlaamse jongeren lopen niet erg warm voor het Nederlands; ze weten ook niet veel over hun taal en staan positief tegenover het gebruik van Engelse woorden. Tegelijk vinden ze het leuk om door middel van muziek, cabaret en taalspelletjes creatief om te gaan met het Nederlands. Dat blijkt uit een onderzoek dat de Nederlandse Taalunie heeft laten uitvoeren. De Taalunie wil jongeren graag "laten meepraten over kwesties die de Nederlandse taal betreffen"; het onderzoek moet helpen om te bepalen hoe dat het best kan gebeuren.

Zijlstra 'checkt' Engels in hoger onderwijs

Is al dat Engels in het hoger onderwijs echt nodig? En kan een Nederlandse docent Engelstalige leerstof eigenlijk wel naar behoren overbrengen? Kamerleden van het CDA en de PVV vroegen het eind mei aan demissionair staatssecretaris van Onderwijs Halbe Zijlstra. Hij gaf daarop opdracht de situatie te onderzoeken.

In de wet staat dat onderwijs in het Nederlands moet worden gegeven, tenzij er goede redenen zijn om dat niet te doen, bijvoorbeeld omdat er ook internationale studenten in de klas zitten. "Maar als je een klas vol Nederlandse studenten hebt die Nederlandse lesstof krijgen, dan is het niet nodig om in het Engels les te geven", aldus Zijlstra. "In goed Nederlands: er moet een sanity check plaatsvinden."

In Vlaanderen krijgt Engels in het hoger onderwijs intussen meer ruimte van de overheid. Mogelijk al vanaf deze zomer mag een groter percentage van de vakken worden gegeven in een andere taal dan het Nederlands. Maar of dat er in de praktijk ook van komt? Dat betwijfelen studenten en de Vlaamse Onderwijsraad. De voorwaarden waaronder Engels onderwijs wordt toegestaan zijn zó ingewikkeld dat de versoepeling door meniggen vooral wordt ervaren als een aanscherping.

En verder:

Spelprogramma Sinds 23 juni is op RTL 4 het spelprogramma *Stabilo spellingstrijd* te zien, waarin de spellingvaardigheden van basisscholieren uit groep 7 en 8 worden getest. Het programma wordt 's zaterdagsavonds om 20.00 uur uitgezonden; de presentatie is in handen van Lieke van Lexmond.

Duidelijketaalprijs Advocaat Wim Anker heeft dit jaar de Duidelijketaalprijs van het Taalcentrum-VU gewonnen. De prijs wordt elk jaar toegekend aan iemand binnen een bepaalde, spraakmakende beroepsgroep; dit jaar ging het om strafpleiters.

Meer informatie: www.onzetaal.nl/tamtam.